

**PRÀCTICA DE PSICOLOGIA SOCIAL: CULTURA I  
CONEIXEMENT 26982**

Unitat de Psicologia Social  
Departament de Psicologia de la Salut i Psicologia Social  
Curs 2004 - 05

Professora: Marisela Montenegro  
Marisela.Montenegro@uab.es

**“ANÀlisi PSICOSOCIAL DE PROCESSOS DE  
TRANSFORMACIÓ DE SIGNIFICATS A TRAVÉS  
DE L'ACCIÓ COL·LECTIVA DE MOVIMENTS  
SOCIALS CONTEMPORANIS”**

## Introducció

Les pràctiques de Cultura i Coneixement consisteixen en fer un ús pràctic dels coneixements adquirits en Psicologia Social durant la titulació, tant del primer cicle com del segon. Del segon cicle, l'assignatura es vincula sobretot als coneixements que s'imparteixen a les assignatures de *Psicologia de l'Acció Col·lectiva*, *Psicologia Cultural*, *Psicologia Social de la Comunicació*, o *Prospectiva*, assignatures que pertanyen a l'itinerari de “**Psicologia de la comunicació: cultura i prospectiva**”.

L'objectiu general és treballar des de la Psicologia Social però centrant-se en un **àmbit específic** de manera que permeti **aprofundir** una mica més tant en *l'àmbit concret* com en *la teoria psicosocial* que s'aplica al seu estudi. És una assignatura **pràctica** que ha de permetre estudiar y entendre les dinàmiques concretes *de continuïtat i de transformació de la realitat social* a la vida quotidiana. Com a factor socials l'assignatura posa l'èmfasi en la incidència que **la cultura, la comunicació, el coneixement, la interacció social i el poder** tenen en la construcció i transformació dels **processos de significació** dins de la nostra societat.

L'àmbit específic en el qual ens centrarem aquest any és el del “**anàlisi psicosocial de processos de transformació de significats a través de l'acció col·lectiva de moviments socials contemporanis**”, per tal d'analitzar la seva incidència en la transformació de significats hegemònics que generen patiment a partir de les desigualtats socials potenciades per aquests significats hegemònics.

Es tractarà d'analitzar com els moviments socials desemmascaren la producció d'uns **significats** hegemònics, a partir de l'ordre social capitalista, neo-liberal i mundialitzat, que **exacerba cada cop més les desigualtats socials**, al mateix temps que intenta crear espais socials alternatius que puguin transformar aquests significats hegemònics per tal de reduir els efectes de desigualtat. Per tant, s'estudiaren els processos psicosocials de construcció i deconstrucció de significats hegemònics i/o normatius, a partir de l'acció col·lectiva de moviments socials contemporanis.

## Objectiu general

---

Adquirir eines pràctiques, experiència, recursos analítics i crítics per a l'anàlisi psicosocial dels processos de significació hegemònics i la seva transformació.

## Objectius específics

- Apropiar-se a les teories crítiques culturals a la globalització
- Conèixer parcialment les teories sobre moviments socials i canvi social
- Fer treball de camp exploratori per a la recollida de dades qualitatives (anàlisi de contingut, observació participant de grups, entrevistes, etc.)
- Fer treball d'anàlisi de dades qualitatives.
- Exposar públicament el procés i resultats obtinguts durant l'elaboració dels projectes.

## Pla de treball

---

Hi haurà al llarg del curs diversos tipus de participació:

### Presencial

- Sessions a l'aula de reflexió sobre la globalització i societat postfordista i sobre moviments socials
- Exposició a l'aula dels projectes i anàlisi

### No presencial (estudi de camp i lectures)

- Presa de contacte i negociació amb els grups d'acció a explorar (elaboració mostreig)
- Observació participant i/o entrevistes i/o selecció de material produït pel grup
- Anàlisi del material
- Lectures complementàries

### Tutories

- Sessions setmanals de tutories amb la professora amb productes acordats prèviament (horari setmanal a distribuir segons la quantitat de projectes)

**NOTA:** La metodologia de l'assignatura serà participativa, en el sentit que tant els espais de reflexió i avaluació teòrica com els de tutories amb els grups comptaran amb la participació activa del grup.

## Avaluació

---

Hi haurà tres tipus d'avaluació durant el semestre:

### Avaluació 1: (individual) compte per un 25% de la nota final

**Anàlisis de lectures:** es tracta de fer un treball reflexiu sobre una de les lectures recomanades en la bibliografia (o una altre que el/la alumne pugui escollir) referent a la caracterització de la societat actual i dels valors hegemònics que sustenta.

### Avaluació 2: (individual) compte per un 25% de la nota final

**Reflexió final:** Lliurar un treball final (d'aproximadament 5 fulls) fent una reflexió sobre l'acció col·lectiva i les maneres en les que els moviments

socials treballen per a la transformació dels significats hegemònics al si de la societat actual.

### **Avaluació 3: (grup) compte per un 50% de la nota final**

**Informe final:** Treball que recull la recerca, fet en torn a un exemple de moviment social contemporani.

## **Bibliografia**

---

### **Globalització i societat postfordista**

Bauman, Z. (1998) *Globalització. Les conseqüències humanes*. Barcelona: Edicions Universitat Oberta de Catalunya. 2001. Pp 41 – 62.

Beck, U. (1998) *¿Qué es la globalización? Falacias del globalismo, respuestas a la globalización*. Barcelona: Paidós. Cap. 4 (45 – 98).

Colom, A. (1999) Apuntes sobre el orden global neoliberal al alba del siglo XXI. **A M. Riera (Ed.)** *La batalla de Génova*. Madrid: El viejo topo.

### **Moviments socials i acció col·lectiva**

Botey, J. (2002) *Movimientos sociales y Globalización*. **A M. Riera (Ed.)** *La Batalla de Génova*. Madrid: El Viejo Topo. Pp. 13 – 34.

Bourdieu, P. (2003) Objetivos de un movimiento social en Europa. *Archipiélago* # 58.

Holloway (2003) *¿Cómo cambiar el mundo sin tomar el poder?* Conferencia dictada en Barcelona.

Íñiguez, L. (2002) Moviments socials: Conflicte, acció col·lectiva i canvi social. **A F. Vazquez (Coord.)** *Psicología del comportamiento col·lectiu*. Barcelona: Edicions Universitat Oberta de Catalunya.

### **Lectures optatives:**

Fernández, R. (2001) Un recorrido histórico por los procesos antagonistas del siglo XX y perspectivas para el XXI. **En** Fernández, R ; Etchezarrieta, M. Saéz, M y LPR *Globalización capitalista. Luchas y resistencias*. Barcelona: Virus – Baladre. Pp. 65 – 142.